

Dünyanın neresinde İrlanda Diasporası mevcut ise, orada her yıl 17 Mart'ta hemen hemen herkes yeşillere bürünmüş, çevre üç yapraklı yonca motifleri ile donanmış, "Pub" denilen tüm birahaneler sokaklara taşarcasına dolmuş bir şekilde Aziz Patrick (Saint Patrick) kutlama törenlerine raslarsınız.

"Saint Patrick's Day" olarak anılan ve Saint Patrick'in doğduğu gün olarak kabul edilen 17 Mart, İrlanda Cumhuriyeti, Kuzey İrlanda, Kanada'nın Newfoundland ve Labrador eyaletlerinde ayrıca Britanya'ya ait bir Karayip adası olan Montserrat'ta resmi bayram olarak kabul edilmekte ve İrlanda Diasporası'nın yoğun olduğu ABD, İngiltere, Kanada, Arjantin, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi ülkelerde de bir panayır havasında kutlanmaktadır. Bu yazıyı okuyunuzdan bazıları da, 17 Mart günü New York'da Saint Patrick kutlamalarına şahit olmuş olabilir.

Peki kimdir bu Patrick, nereden gelmiş, nerede yaşamış, İrlandalıların gözünde ilahlaşmak, Aziz mertebesine ulaşabilmek için neler yapmış, gelin hep beraber araştıralım. İngiltere'nin Roma Katolik kilisesinin etkisi altında olduğu 4. yy'nin sonlarında (rivayete göre MS. 389 yılında) bir hristiyan papazı ve varlıklı bir ailenin kızının evliliğinden doğan ve asıl adı Patricius Magonius Suctus olan Patrick, 16 yaşında İrlandalı korsanlar tarafından kaçırılarak Kuzey İrlanda'nın Slemish Dağı yörelerinde bir çobana satılır. Burada hayatının altı yılını koyun sürülerine çobanlık yaparak geçirir. Patricius, babası ve büyük babası hristiyan katolik papazlarına rağmen 16 yaşına kadar dine karşı bir ilgi duymamış ve hep mesafeli kalmıştır.

Kaçırıldıktan sonra dağda çobanlık yaptığı dönemlerde

St. Patrick kimdir?

Tanrı'ya ve İsa'ya yakınlaştığını hissetmiş ve dua etmeye başlamıştır. O yalnız gecelerden birinde gecenin karanlığından gelen bir ses işitir. Ses kendisine "...duaların duyuluyor, yakında memleketine döneceksin. Bak limanda bir gemi seni bekliyor..." demektedir. Patricius, bu sözler üzerine esareti altında olduğu aileden kaçır ve 200 mil dağ yolunu yaya katederek limana ulaşır. Limanda gerçekten bir gemi İngiltere'ye hareket üzere sefer hazırlıklarını yapmaktadır. İlk başta gemiye kabul edilmese dahi, yakarmalarından sonra zorla gemiye binme izni alır ve altı yıl sonra ailesine kavuşmak üzere İngiltere'ye doğru yola çıkar. Esaret altında yaşadığı dönemlerde dine çok yaklaşmış, İsa ve Tanrı ile bütünleştiğini hissetmiş ve döndükten sonra da Manastır'da dini eğitim almaya başlayarak, babası gibi papaz olarak Piskoposluğa kadar yükselmiştir. İngiltere'de kendini manastıra adayan Patrick (Papaz olduktan sonra Patrick olarak bilinmektedir) bir gece bir rüya görür. Rüyasında yanında yüzlerce mektup taşıyan bir İrlandalı vardır. İrlandalı'nın taşıdığı mektuplardan bir ses yükselir; "...Kutsal çocuk bize geri dön sana ihtiyacımız var..." Patrick, bu kez aniden

İrlanda'ya dönmeye karar verir ve tekrar yola koyulur.

İrlanda o dönemlerde, şeytana ve putlara tapan, barbarlık, korsanlık ve haydutlukla geçen aşiretlerden oluşan bir toplumdur. Sürekli savaş içinde olan yerleşmemiş bir toplum, ölüm ve vahşet günlük hayatın bir parçası halinde. İşte Patrick böyle bir İrlanda'ya geri döner ve döndüğünün ertesi günü hiç dinlenmeden bu putperest ve vahşi toplumu Allaha inanma ve düzene sokma çalışmalarına başlar.

Patrick'in yaptıkları ve yaşamı hakkında sayısız kitaplar yazılmış durumda. Ben bu yazımda geçen ay New York'taki Saint Patrick kutlamalarından esinlenerek sadece paragraf başlarına değinmekle yetiniyorum. Patrick'in bu doğrultudaki gayretleri tarihte o denli efsaneleşmiş ki, İrlandalı tarihçi Harold Calvert, "Patrick İrlanda'yı yılanlardan temizledi" demiştir. Gerçekte İrlanda'da yılan yoktur, Calvert'in burada sembolize etmeye ve anlatmaya çalıştığı Patrick'in İrlanda'yı kötülerden ve kötülüklerden temizlediğidir. Patrick'in ikinci İrlanda macerası 29 yıl sürer ve bu dönemde 120,000 putperest İrlandalı'yı Hristiyanlığa çevirdiği ve 300 kilise yaptırdığı söylenir.

Saint Patrick kutlamaları ile

özdeşleşen üç önemli sembol vardır. Bunlar yeşil yonca yaprağı ve içki tüketimidir. Saint Patrick günlerinde hristiyanlar eğlenmenin yanı sıra kiliseye de giderler ve o gün bir kardeşlik günü olarak nitelendirildiğinden dinin getirdiği bazı kısıtlamalara o güne mahsus olmak üzere kaldırılmıştır. Bunlardan biri yemek ve içkiye getirilen kısıtlamaların kaldırılmasıdır. Hristiyanlığın kutsal dönemlerine raslayan (Paskalya öncesi) mart ayında bir oruç düzeni vardır. İşte bugüne mahsus olmak üzere bu kısıtlama kaldırılmıştır. O yüzden tüm pub ve restoranlarda içki tüketimi rekor düzeylere erişir. İkinci sembol yeşil rengidir. Yeşil, 1640'lerden beri İrlanda ile özdeşleşmiştir. Bu dönemde Saint Patrick'in kardeşleri (Brothers of Saint Patrick) adıyla anılan Milliyetçi Cumhuriyetçi hareketin temel rengi yeşildi. "Yeşil Giyinmek-Wearing of the Green" demek Cumhuriyetçi ve Milliyetçi harekete mensup olmak demektir. Bu hareket o denli gelişti ki, özellikle 1798'deki İngiltere'ye karşı ilk ciddi ayaklanmadan sonra İngilizler yeşil giyenleri Saint Patrick'in kardeşleri hareketinden kabul edip işkencelere tabi tutuluyorlardı. 19. ve 20. yy'larda artık Yeşil Saint Patrick gününün resmi bir

sembölüne haline gelmiştir.

Yeşil'in yanı sıra bugün ile beraber anılan bir başka önemli sembol de, Yonca Yaprığı'dır. Saint Patrick'in resim ve heykellerinde bir elinde Haç diğer elinde ise üç yapraklı yonca yaprağı sıkça görülen bir manzaradır. Saint Patrick Hristiyanlığı yaydığı dönemlerde Pagan inançlarına göre üretkenliği temsil eden üç yapraklı yonca'yı Hristiyanlığın kutsal üçlüsü (Holly Trinity- Baba, Oğul ve Kutsal Ruh-) olarak tanıtmış ve bu sembolü hiç bir zaman elinden bırakmamıştır. İrlanda inançlarına göre üç yapraklı yonca ümit, inanç ve sevgiyi temsil ederken, Tanrı'nın dördüncü yaprak olarak da şans eklediğine inanılır.

St Patrick, bir Aziz olarak anılmasına rağmen hiç bir zaman Papa tarafından Aziz olarak kutsanmamıştır. Halk O'nu öyle kabul etmiş ve öyle gitmektedir. Saint Patrick hakkında yazılan ve söylenenlerin çoğu kendinin kaleme aldığı "Declaration -Beyan-"dan alınmadır. 17 Mart 461'de ölen Patrick'in mezarı Down Katedrali'nde bulunmaktadır.

İşte bugün, ABD'nin en popüler resmi geçidi olarak kabul edilen St. Patrick geçidi ve eğlencelerinin arkasında yatan hikâyeyi kısaca anlatmak istedim. Sürçü lisan ettiysek affola.

Aret Taşçıyan

aret.tasciyan@turkpandi.com

